

ارتباط عاشورا و ظهور و بازتاب آن در جریان های سیاسی و رسانه ای معاصر

پدیدآورده (ها) : همایون، محمد هادی
ادیان، مذاهب و عرفان :: مشرق مواعظ :: زمستان 1394 - شماره 36 (علمی-
پژوهشی/ISC)
از 5 تا 24
آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1090331>

دانلود شده توسط : محمد اختری
تاریخ دانلود : 04/08/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و برگرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب بیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [فوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۰۱/۱۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۷/۰۱

فصلنامه علمی - پژوهشی مشرق موعود
سال نهم، شماره ۳۶، زمستان ۱۳۹۴

ارتباط عاشورا و ظهور و بازتاب آن در جریان‌های سیاسی و رسانه‌ای معاصر

* محمد‌هادی همایون

چکیده

با تأمل در ادعیه، زیارات و روایات مربوط به دو واقعه عاشورا و ظهور، درمی‌یابیم که نه تنها مقابله با اهل بیت علیهم السلام - به ویژه در واقعه عاشورا - در همکاری میان دو جریان یهود و بنی‌امیه به عنوان دوروی یک سکه به نام حزب شیطان صورت گرفته، بلکه این همکاری و تقابل تا آخرالزمان و هنگام ظهور، ادامه یافته و در آن روز به پایان خوش پیروزی حزب الله می‌رسد. در این نوشتار، این مطلب به عنوان نمونه در بررسی دو جریان رسانه‌ای هالیوود و به طور مشخص نقد فیلم «محمد رسول الله» (الرسالة) و هچنین جریان سیاسی و تاریخی نقل و انتقال‌های خاندان بنی‌امیه تا امروز و به طور مشخص ظهور گروه تکفیری داعش پی‌گیری شده است.

واژگان کلیدی

عاشورا، ظهور، مهدویت، بنی‌امیه، یهود، صهیونیسم، محمد رسول الله، تکفیر، داعش، حزب شیطان.

* دانشیار دانشکده معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات دانشگاه امام صادق علیهم السلام تهران (homayoon@isu.ac.ir).

مقدمه

سیمین، شماره ۶۳، زمستان ۱۴۰۰

۶

گاه در خلال ادعیه و زیارات واردہ از وجود مقدس معمومین ﷺ حقایق و معارفی بسیار بلند نهفته که برای هر متأملی منبی قابل اعتماد و ناب می نماید. از جمله این ادعیه دعای شریف ندبه است. این دعای پرمحتوا چنان با جدیت خط سیر مشخصی را دنبال می کند که گویی در صدد است موضوعی مهم و علمی را به ما بفهماند. دعای ندبه از داستان انبیا و عهد آنان با خداوند آغاز می شود؛ از آدم ﷺ که نخستین انسان و نخستین پیامبر بود و ماجرای سکونت او در جنت و اخراج او از آن مقام. سپس وارد برهه ها و مفاهیمی از زندگی پیامبران اولوالعزم می شود؛ نوح ﷺ و ماجرای کشتی و توفان، ابراهیم ﷺ و مقام خُلُت و ماجرای درخواست او، موسی ﷺ و ماجرای شب بعثت و درخواست وزیری برای هارون، عیسای روح الله و کیفیت ولادت و نقش روح القدس در زندگی او، و سرانجام خاتم پیامبران و آخرين پیامبر اولوالعزم، حضرت محمد ﷺ. در ادامه دعا، خط نبوت به خط امامت و ولایت پیوند می خورد و وارد بیان مقام امیرالمؤمنین ﷺ در این سیر می شود. از این مرحله جریان دیگری نیز در برابر این بزرگواران در دعا معرفی می شود که سرانجام سبب شهادت امیرالمؤمنین ﷺ به دست «اشقی‌الآخرين» می شود که از «اشقی‌الاولین» پیروی می کند. این بیان به خوبی نشان می دهد جریان شقاوت نیز همواره از ابتدای دعوت انبیا در کنار ایشان بوده است. ماجرا در ادامه به شهادت امام مجتبی ﷺ و سپس به واقعه بزرگ عاشورا می کشد و استمرار این جریان در فرزندان سیدالشهداء ﷺ مورد تأکید دعا قرار می گیرد. پایان این سیر تاریخی ظهور حضرت بقیة‌الله ﷺ است که انتقام همه این خون ها در آن ماجرا گرفته می شود.

از سویی دیگر در زیارات سیدالشهداء ﷺ نیز شاهد جریان مشابهی هستیم. در زیارت شریف وارث، همین سیر، از آدم ﷺ تا امیرالمؤمنین ﷺ دوباره با تأکید بر انبیای اولوالعزم تکرار شده و سیدالشهداء ﷺ وارث همه این بزرگواران معرفی می شود. اما در زیارت عاشورا، با وجود آن که این سیر مورد اشاره واقع نشده، جریان مقابل آن از «اول ظالم» تا «آخرتابع» پیوستگی و دیرینگی جبهه مقابل را نشان می دهد. همچنین در این زیارت شریف نکته پایانی دعای ندبه مورد تأکید قرار می گیرد: انتقام خون سیدالشهداء ﷺ در آخرالزمان و به دست مبارک امام عصر ﷺ. این مسئله در دو موضع زیارت عاشورا بیان شده است.

ارتباط عاشورا و ظهور

با این وصف، در جریان متصل و مستمر بعثت انبیا و دعوت ایشان باید به دو مقطع مهم

قالیل شد: عاشورا به عنوان نقطه عطف، و ظهور به عنوان نقطه پایانی. روایات مربوط به آخرالزمان و حوادث ظهور نیز همین برداشت را تأیید می کند (نک: واحد تحقیق و پژوهش). قیام آخرالزمان با انگیزه خون خواهی سیدالشهداء علیهم السلام واقعه عاشورا صورت می گیرد و حتی بر پرچم یاران ظهور، عبارت «یا لثارات الحسین» نقش بسته است (صدق، ۱۴۰۰: ۱۳۰).

این نکته می تواند مبین چند مسئله باشد: نخست آن که در آن روز، موضوع عاشورا موضوع مشهوری است که برای مردم دنیا شناخته شده است. فرض این که مردم دنیا در آن روز با یک شعار موهوم و ناشناخته وارد صحنه قیام شوند، فرض معقولی نمی تواند باشد. تحقق کامل آیه شریفه «وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا»^۱ (نصر: ۲) بنا بر روایات اهل بیت علیهم السلام در روز ظهور است. در آن روز مردم، فوج فوج به قیام حضرت می پیوندند؛ قیامی که برای انتقام عاشورا شکل گرفته است. این نکته همچنین می رساند که شناخت مردم جهان در آن روز از واقعه عاشورا تنها در حد شناخت از یک واقعه تاریخی نیست. این شناخت در حدی است که می تواند انگیزه لازم را برای یک قیام جهانی فراهم کند. مظلومیت سیدالشهداء علیهم السلام در آن روز برای همه باید روشن شده باشد. به نظر می رسد حوادث و بمب گذاری های سال های اخیر در روز عاشورا و حمله به عزاداران حسینی در کشورهای مختلف جهان در این روز، اندک اندک در حال فراهم نمودن زمینه این شناخت عمیق جهانی باشد. اوج این جریان در راهپیمایی عظیم اربعین حسینی متجلی است که به عنوان بزرگترین تجمع تاریخ بشر تا کنون شناخته شده است.

دومین نکته ای که از این بررسی به دست می آید مورد شناسایی واقع شدن عاملان اصلی شکل گیری واقعه عاشورا و قتله کربلا در روز ظهور است. انتقام، بدون شناسایی عامل و مقصرا یا مقصران اصلی واقعه ممکن نیست. در آن روز مردم جهان باید متوجه شده باشند که چه فرد یا گروه و حزبی در تاریخ دست خود را به خون سیدالشهداء علیهم السلام و اهل بیت پیامبر علیهم السلام آغشته ساخته است. این چنین است که می توان موضوع خون خواهی را مطرح کرد.

اما مهم ترین نکته در این نگاه این است که این انتقام، به رغم شناخت واقعه و شناسایی عوامل آن، باید خون خواهی معناداری باشد. اگر واقعه و عوامل آن در آخرالزمان برای مردم شناسایی شده، اما به دلیل فاصله تاریخی، همه عوامل و مقصران آن از بین رفته باشند، دیگر موضوعی برای انتقام باقی نمی ماند. پس باید به این فرض رسید که در آخرالزمان و روز ظهور

۱. و بیینی که مردم دسته دسته در دین خدا درآیند.

باید نسبتی میان دشمنان اصلی امام در آن مقطع و بنی امیه به عنوان عاملان اصلی واقعه عاشورا برقرار باشد. اتفاقاً روایات این موضوع را تأیید می‌کند. دشمن اصلی امام در آن روز شخصی است به نام سفیانی که از اولاد عتبه فرزند ابوسفیان است.^۱

باید دقت کرد که در روایات آخرالزمان، این شخص با دجال که معمولاً به عنوان دشمن اصلی امام مطرح می‌شود، دست کم در ظاهر روایات، فرق دارد. جریان دجال جریانی است گمراه کننده که ظهور و بروز اصلی آن پس از ظهور خواهد بود، اما قیام سفیانی در آستانه ظهور اتفاق خواهد افتاد (نک: مطهری نیا، ۱۳۸۷). به نظر می‌رسد این اشتباه از ناحیه ترجمه متون مسیحی رخ داده باشد. در متون مسیحی، دشمن اصلی مسیح در آخرالزمان شخصی است که او را «ضدمسیح»^۲ نام نهاده‌اند. این واژه که کاملاً قابل انطباق بر سفیانی است، در فارسی به «دجال» ترجمه شده و این مشکل را پدید آورده است.

در اینجا پرسشی جدی می‌تواند مطرح شود که پاسخی شایسته را می‌طلبد. آیا می‌توان سفیانی را در آخرالزمان، نه به جرم خود او که قیام در برابر حضرت است، بلکه به جرم اجدادش در واقعه عاشورا محکوم کرد؟ انتقام از فرزندان مجرم که هیچ نقشی در جرم نداشته‌اند، به ویژه آن هنگام که از وقوع جرم زمانی طولانی گذشته باشد، در دانش حقوق و عالم قضا هیچ معنای ندارد. اما این انتقام تنها در یک صورت معنا دارد و آن این که به رغم گذشت زمان، جرم همچنان ادامه پیدا کرده و فرزندان مجرم نیز بدان آلوده شده باشند. مثال مناسب این حالت، غصب است. اگر کسی شیء یا زمینی را از دیگری غصب کرده و نسل به نسل آن را به فرزندان خود انتقال داده باشد، فرزندان وی نیز در صورت علم به غصب در روز نخست، شریک این عمل مجرمانه‌اند و در هر حال - حتی در صورت عدم علم به غصب - باید مورد غصب را به وارثان مالک واقعی برگردانند. این معنای وراحتی است که در زیارت وارث با

۱. رَوَىْ حَلَّمُ بْنُ تَبِيَّنِ قَالَ: قُلْتُ لِعَلِيٍّ بْنِ الْحُسْنَيْنِ: صَفَ لِيْ حُرُوجَ الْمَهْدِيِّ وَعَرِيقَيْنِيْ لَدَنِّيْلَهُ وَعَلَامَاتِهِ. فَقَالَ: يَكُونُ قَبْلَ حُرُوجِهِ حُرُوجُ رَجُلٍ يَقَالُ لَهُ عَوْفُ الشَّلَمِيُّ بِأَرْضِ الْجَزِيرَةِ وَيَكُونُ مَأْوَاهُ تَكْرِيَتَ وَقَتْلَهُ يَمْسَجِدُ دَمَشْقَ ثُمَّ يَكُونُ حُرُوجُ شَعِيبِ بْنِ صَالِحٍ مِنْ سَمْرَقَنْدَ، ثُمَّ يَخْرُجُ السُّفِينَيُّ الْمَلْعُونُ مِنْ الْوَادِيِ الْأَيَّاَسِ وَهُوَ مِنْ وُلُودِ عَتَبَةِ نَبِيِّ سَفِيَّانَ فَإِذَا ظَهَرَ السُّفِينَيُّ الْمَهْدِيُّ ثُمَّ يَخْرُجُ بَعْدَ ذَلِكَ؛ بَهْ حَضْرَتِ اِمَامِ زَيْنِ الْعَابِدِيِّ عَرَضَ شَدَّ آمِدَنَ وَظَهُورَ مَهْدِيِّ وَنَشَانَهَا وَعَلَائِمَ آنَ رَابِرَى مَا بَيَانَ فَرْمَايِدَ. فَرَمَدَ: پَيَشَ از ظَهُورِ اوْ مرْدِيِّ به نَامِ «عَوْفَ [بن] سَلَمِي» از جَزِيرَهِ، خَرْجَ مِنْ كَنْدَ. سَكُونَتِ وَمَحلِ استقْرَارِ اوْ «تَكْرِيَت» بُودَه وَدَرْمَسْجَدِ دَمَشْقَ كَشْتَهِ مِنْ شَوْدَ. آنَ كَاهَ شَعِيبَ بْنِ صَالِحَ از سَمْرَقَنْدَ خَرْجَ مِنْ كَنْدَ وَسَپِسَ سَفِينَيُّ مَلْعُونَ از بَيَانَ يَابِسَ مِنْ آيَدَ. سَفِينَيُّ از اولادِ عَتَبَةِ نَبِيِّ سَفِيَّانَ استَ وَوقْتَهِ اوْ خَرْجَ مِنْ كَنْدَ در جَسْتِ وجْوَى «مَهْدِي» بِرمَى آيَدَ وَبَعْدَ اَنَّ، حَضْرَتِ قَيَامَ مِنْ كَنْدَ (طَوْسِيِّ، مَجْلِسِيِّ، بَيْتَ: ۱۴۱، ۴۴۴؛ ۵۲، ۲۱۴).

2. Anti Christ

آن مواجه می‌شویم و معنای انتقامی است که در آخرالزمان به صورتی واقعی اتفاق می‌افتد.

براین اساس باید بنی‌امیه را غاصبان اصلی موضوعی مهم در نزد انبیا و ائمه معصومین علیهم السلام دانست که از پس عاشورا نیز ادامه حیات و حضور داده و برگناه خود تا روز ظهور پاپشاری می‌کنند. در روز ظهور، فرزند آخرالزمانی پیامبران در برابر فرزند آخرالزمانی ابوفیان قرار گرفته و مورد غصب بازپس ستانده می‌شود. این در حالی است که سفیانی برگناه پیشینیان خود باقی است و خود عامل اصلی آن در آن روز به شمار می‌رود. پس با این فرض باید به این نتیجه رسید که بنی‌امیه در طول تاریخ از بین نرفته‌اند و تا روز ظهور بر عداوت و دشمنی خود باقی می‌مانند. این دشمنی باید به گونه‌ای باشد که تمامی تاریخ پس از عاشورا را تا روز ظهور، متاثر از خود سازد.

از سویی دیگر با مراجعه به روایات مربوط به جنگ‌ها و درگیری‌های آخرالزمان متوجه نقش جدی یهود در آن می‌شویم.^۱ مهم‌ترین و سنگین‌ترین جنگ امام با یهود است. نزول حضرت مسیح به عنوان شاهد و اتمام حجت بر اهل کتاب در این جنگ اتفاق خواهد افتاد و در همین جنگ است که سنگ و درخت نیز علیه یهود شهادت داده و وارد جنگ می‌شوند. گفتنی است بیشتر روایات مربوط به جنگ‌های آخرالزمان درباره جنگ‌هایی است که پیش از ظهور و به

۱. ذکر رسول الله ﷺ الدجال فقالت له أم شريك فاين المسلمين يومئذ يا رسول الله ﷺ؟ قال بيت المقدس يخرج حتى يحاصرهم وإمام المسلمين يومئذ رجل صالح فيقال صل بنا الصبح فإذا كبر ودخل فيها نزل عيسى بن مريم فإذا ذاك الرجل عرفة عيسى القهقري فيتقدم فيضع عيسى يده بين كتفيه ثم يقول: صل بنا فانما أقيمت لك، فيصلى عيسى وراءه ثم يقول إفتحوا الباب ومع الدجال يومئذ سبعون ألف يهودي كلهم ذوا سلاح وسيف محلى فإذا نظر إلى عيسى ذاك كما يذوب الرصاص في النار و كما يذوب الملح في الماء ثم يخرج هارباً فيقول عيسى إن لي فيك ضربة لن تفوتني بها فيدركه فيقتله فلا يبقى شيء مما خلق الله يتوارى به يهودي إلا أطلقه الله العز وجل لا حجر ولا شجر ولا دابة إلا قال يا عبد الله المسلم هذا يهودي فاقتله الا الفرقان من شجرهم فلا تنطق؛ ابوامامه باهلي می گوید: رسول خدا ﷺ ذکری از دجال کرد. امّ شريك گفت: یا رسول الله! در چنین روزی مسلمین در کجا یاند؟ فرمود: در بیت المقدس (دجال) خروج می‌کند که آن‌ها را محاصره کند در آن روز مرد صالح و نیکوکاری امام مسلمین است به او می‌گویند: برای ما نماز صبح را بجا بیاور. هنگامی که تکبیره الاحرام را گفت و داخل نماز شد عیسی بن مريم نازل می‌شود وقتی که آن مرد عیسی رامی بیند عیسی او را می‌شناسد. آن مرد جلو می‌آید، پس عیسی ﷺ دست خود را بین دو کتف او نهاده به او می‌گوید: برای ما نماز به جا بیاور؛ زیرا که اقامه برای تو گفته شده. پس عیسی ﷺ به او اقتدار کرده، پشت سر او نماز می‌گذارد. آن‌گاه می‌گویند: در را بشکاید. در آن روز با دجال هفتاد هزار یهودی خواهد بود که همه آن‌ها ارادی اسلحه و شمشیرند. وقتی که دجال به عیسی ﷺ نظر می‌کند [از ترس یا خجل شدن] آب می‌شود، آن چنان که قلع و سرب در آتش آب می‌شوند یا آن چنان که نمک در آب، آب شود. پس فرامی‌کند و عیسی می‌گوید: من باید به تو ضربتی بزنم که آن ضربت فوت شدنی نیست. پس او را گرفته و به قتل می‌رساند. غیر از فرقد که از درخت یهود است و گویا نمی‌شود هیچ چیزی از مخلوقات خدا نیست که یک نفر یهودی آن را پنهان گاه خود قرار دهد، مگر این که خدا آن را گویا می‌کند تا بگوید: ای بنده مسلمان خدا، این کسی که مرا پنهانگاه خود قرار داده یهودی است او را به قتل برسان. (ابن طاوس، ۱۳۷۰؛ ۸۳؛ همچنین ذکر: ابن کثیر، ۱۴۰۷؛ ۱۴۳).

عاملیت سفیانی اتفاق می‌افتد. فضای حاکم بر حوادث پس از ظهرور، فضای جنگ، آن هم جنگی جهانی و گسترده، نیست. ظهرور، ماجرای «وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا» است و جنگ اصلی با مستکبرانی اندک و نه مردم جهان است. جنگ با یهود جدی‌ترین این جنگ‌هاست که حتماً باید توجه داشت که منظور از یهود در آن پیروان دین موسای کلیم نیستند.

با این فرض باید دشمن اصلی امام را در آخرالزمان چه کسی دانست و جنگ نهایی را با چه قوم و گروهی تصور نمود: بنی‌امیه و سفیانی، یا یهود مستکبر؟ پاسخی که می‌تواند میان این دو گروه روایات جمع کند این است که بنی‌امیه و یهود دو جلوه و صورت از یک واقعیت در طول تاریخ‌اند که لفظ سفیانی در آخرالزمان نماینده آن است. در واقع با تسامح باید گفت که بنی‌امیه‌ای که ما در تاریخ به نام اقوام پیامبر ﷺ می‌شناسیم، یهودی‌اند، و در دشمنی با پیامبر ﷺ و اهل‌بیت ایشان، هم با یهود آن دوره در ارتباط بوده و هم در آخرالزمان، سفیانی یهودی از میان آنان برخواهد خاست.

نگاهی به روایات مربوط به سفیانی نیز این موضوع را تأیید می‌کند. منطقه حضور و قیام سفیانی بنا بر روایات^۱ همین منطقه‌ای است که امروزه تحت سلطه و تهدید صهیونیسم قرار دارد. سفیانی بنابر برخی روایات از شام و وادی یابس قیام می‌کند^۲ و بنا بر برخی دیگر از روم می‌آید، در حالی که به ایمان تظاهر می‌کند و برگردان صلیبی دارد.^۳ قیام او از شام - بدون ورود و قضاوت درباره مسئله تطبيق و تعیین وقت - می‌تواند بیان گرویزگی‌های صهیونیسم یهودی و آمدن او از روم می‌تواند بیان گرا اقدامات صهیونیسم مسیحی در دوره معاصر باشد. این چنین است که سفیانی را باید نه یک شخص که یک جریان و حزب دانست که در هر مقطع و شرایطی اشخاص مختلفی آن را نمایندگی می‌کنند. شباهت دو واژه «سفیانی»

۱. عن أبي عبد الله جعفر بن محمد عليهما السلام قال إذا اشتولى السفياني على الكور الخامس فعدوا له تسعة أشهر و زعم هشام أن الكور الخامس دمشق و فلسطين والأردن و حمص و خلب؛ آن حضرت فرمود: هنگامی که سفیانی به پنج قطعه مسلط شد، نه ماه برای او بشمارید و به گمان هشام، آن پنج قطعه عبارت اند از: دمشق و فلسطین و اردن و حمص و خلب (نعمانی، ۳۰۴: ۱۳۹۷).

۲. وَرُوَى عَنْ خَدْيَةَ بْنِ الْيَمَانِ أَنَّ الَّتِي مُكَلَّلةَ ذَكَرَ فِتْنَةً تَكُونُ تِبْيَانَ أَهْلِ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ قَالَ فَبَيْنَا هُمْ كَذَلِكَ يَخْرُجُ عَلَيْهِمُ السُّفِيَانِيُّ مِنَ الْوَادِي الْيَالِيِّ؛ از حدیقه بن الیمان روایت شده که گفت: پیغمبر ﷺ از آشوبی که میان مردم شرق و غرب پدید می‌آید سخن به میان آورد و فرمود: در اثنایی که آنها سرگرم کشمکش هستند، سفیانی از وادی یابس برآنها حمله می‌برد (مجلسی، بی‌تا: ج ۵۲، ۱۸۶).

۳. بَشَّيْرَ بْنَ عَالِيٍّ قَالَ يَقُولُ السُّفِيَانِيُّ مِنْ إِلَادِ الرُّومِ مُتَّصِرًا فِي عَنْقِهِ صَلِيبٌ وَهُوَ حَسَابِ الْقَوْمِ؛ سفیانی بکیش نصرانیت از کشور روم می‌آید و صلیبی در گردن دارد و او در آن روز بزرگ مردم است (همو: ۲۱۷).

و «صهیونی» که ترجمه عربی صهیونیسم است، به شکلی ذوقی می‌تواند بیان گر همین ارتباط در جهان امروز باشد.

بنی‌امیه و صهیونیسم

به عنوان یک جمع‌بندی اولیه از این مقدمات باید فرضیه‌ای نهایی را به این صورت سامان داد که بنی‌امیه و یهود صدر اسلام یکی بوده و یا دست‌کم با هم ارتباطی تنگاتنگ داشته‌اند و این همکاری را با یکدیگر و دشمنی را با دین خداوند تا ایجاد واقعه عاشورا به پیش برده و پس از آن نیز به این دشمنی ادامه داده و تلاش نموده‌اند تا با خلق حواضت تاریخی و سرنوشت‌ساز دیگر، جریان تاریخ را به نفع خود تغییر دهند. این دشمنی تا آخر الزمان به پیش خواهد رفت و شرایط سخت و تاریک دوران پیش از ظهور را باید به حاکمیت این جریان نسبت داد، جریانی که در دوران معاصر، «صهیونیسم» نام گرفته است. با واقعه مقدس ظهور، جریان حق و خط انبیا و ائمه معصومین علیهم السلام علیه این جریان باطل قیام خواهد نمود و قسط و عدل را برای همیشه در زمین مستقر خواهد ساخت.

به رغم ظاهر مشکل دار این فرضیه، به دلیل ادعای یهودی بودن بنی‌امیه در حالی که آنان خود را از قریش می‌دانستند و هیچ‌کدام از قریش در آن تاریخ یهودی نبوده‌اند، این موضوع از لحاظ تاریخی نیز قابل تأمل و اثبات می‌نماید. سابقه دشمنی دو خاندان بنی‌امیه و بنی‌هاشم در آن روز موضوع مشهوری بود که همچنان نیز در تاریخ باقی مانده است. امیه فرزند عبدالشمس و وی نیز فرزند عبدمناف بود. هاشم نیز فرزند دیگر عبدمناف و عمومی امیه بود. در این که سبب این دشمنی دیرینه و دیرپا چه بوده است، در تاریخ (ابن‌اثیر، ۱۳۷۱: ج ۷، ۱۷). داستانی نقل شده که به نظر می‌رسد بیشتر برای پوشش یک واقعیت بزرگ‌تر بوده باشد. بر اساس این داستان هاشم و عبدالشمس دو قلوهایی بودند که از ناحیه انگشت دست به هم چسبیده بودند. با جدانمودن آن دو با شمشیر، کاهنان این‌گونه پیش‌بینی کردند که میان این دو برادر خون‌ریزی برقرار خواهد بود. البته گذر زمان نشان داد که نه میان این دو برادر، بلکه میان یکی و فرزند دیگری این اختلاف رخ داد. امام صادق علیه السلام در روایتی سبب این دشمنی را این‌گونه بیان می‌فرماید:

إِنَّا وَآلَّى أَئِي سُفِيَّانَ أَهْلُ بَيْتِنَا فِي اللَّهِ قُلْنَا صَدَقَ اللَّهُ وَقَالُوا كَذَبَ اللَّهُ قَاتَلَ أُوْسُفِيَّانَ رَسُولَ اللَّهِ وَقَاتَلَ مُعَاوِيَةً عَلَيِّ بْنَ أَئِي طَالِبٍ وَقَاتَلَ يَرِيدُ بْنُ مُعَاوِيَةَ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ وَالسُّفِيَّانِ يُقَاتِلُ الْقَائِمَ؛ (صدق، ۱۳۶۱: ۳۴۶)

ما و فرزندان ابوسفیان افراد دو خانواده هستیم. دشمنی ما با هم در راه خداست. ما می‌گوییم: خدا راست گفته، ولی آنان می‌گویند: خدا دروغ گفته است. ابوسفیان با پیغمبر ﷺ جنگید و معاویه با علی بن ابی طالب ﷺ پیکار کرد و یزید پسر معاویه با حسین بن علی ﷺ جنگید و او را به شهادت رسانید و سفیانی با قائم آل محمد ﷺ خواهد جنگید.

امیه، نه فرزند عبدالشمس، بلکه فرزندخوانده وی بود و از روم آمده بود(گلپایگانی، ۱۳۶۲؛ ۳۶۹: مجلسی، بی‌تا: ج ۳۱، ۵۱۶). وی پس از پدر در مقابل عمومی خویش هاشم - که مرد بسیار بزرگی در قریش بود - ایستاد و همین امر سبب اخراج و تبعید او برای مدت ده سال به شام شد. تأمل در آمدن او از روم و تبعید دوباره به همان منطقه که بعداً مقر حکومت این خاندان شد، به ویژه که این امر با پیشنهاد زنی کاهن صورت گرفته است، می‌تواند تا حدودی ماجرا را روشن کند. ارتباط بنی امیه با حزب شیطان یا اساساً بزرگ‌ترین مصدق حزب شیطان بودن این خاندان موضوعی جدی و درخور بررسی است.

افزون بر اسناد تاریخی، بررسی قرآن کریم و روایات ذیل آن نیز بر همین امر گواهی می‌دهد. نخستین نشانه در قرآن، داستان رؤیای پیامبر ﷺ است که در سوره اسراء بیان شده است:

﴿وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةُ الْمَلْعُونَةُ فِي الْقُرْآنِ﴾ (اسراء: ۶۰) و آن رؤیایی را که به تو نمایاندیم، و [نیز] آن درخت لعنت شده در قرآن را جز برای آزمایش مردم قرار ندادیم.

در این آیه شریفه دو موضوع مطرح شده که باید با یکدیگر مرتبط باشند؛ یکی موضوع رؤیا و خوابی که پیامبر ﷺ دید و دیگری شجره ملعونه در قرآن. محتوای رؤیا در این آیات بیان نشده ولی مفسران به این جریان اشاره کرده‌اند که پیامبر ﷺ خواب دید میمون‌هایی از منبر ایشان بالا می‌روند. این میمون‌ها در روایت به بنی امیه تعبیر شده‌اند.^۱ از سوی دیگر، اگر

۱. وَفِي الْدَّرَّالْمُشْرِقِ أَخْرَجَ أَبْنَيْنِيْرَ عَنْ سَهْلَ بْنِ سَعْدٍ قَالَ: رَأَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بْنَيْ فَلَانَ - بَنِيْنَ عَلَى مَنْبِرِ نَزُو الْقَرْدَةِ فَسَاءَهُ ذَلِكَ - فَمَا اسْتَجَمَعَ ضَاحِكًا حَتَّى ماتَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ: «وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ»؛ وَدَرَّ الدَّرَّالْمُشْرِقَ وَسَاءَهُ ابْنُ جَرِيرٍ أَزْسَهْلَ بْنَ سَعْدٍ رَوَيْتَ كَرْدَهُ كَهْ كَهْ گَفَتْ: رَسُولُ خَدَا ﷺ در خواب دید که بَنِيْ فَلَانَ (بنی امیه) در منبرش همچون میمون‌ها جست و خیزی می‌کنند. بسیار تاراحت شد و تازنده بود کسی اور اخندان ندید. خدای تعالی این آیه را فرستاد: «وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ».

وَفِيهِ، أَخْرَجَ أَبْنَيْنِيْرَ حَاتِمَ عَنْ أَبِنِ عَمْرَأَنَ النَّبِيِّ قَالَ: رَأَيْتَ وَلَدَ الْحَكْمَ بْنَ أَبِيِّ الْعَاصِ عَلَى الْمَنَابِرِ - كَأَنَّهُمْ الْقَرْدَةُ وَأَنْزَلَ اللَّهُ فِي ذَلِكَ: «وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ وَالشَّجَرَةُ الْمَلْعُونَةُ» يَعْنِي الْحَكْمَ وَلَدَهُ؛ وَنَيْزَدَرَ آنَ كِتَابَ آمَدَهُ كَهْ ابْنُ أَبِيِّ حَاتِمٍ ازْبَنَ عَمْرَوَ رَوَيْتَ كَرْدَهُ كَهْ رَسُولُ خَدَا ﷺ فَرَمَدَ: مَنْ فَرَزَنَدَ حَكْمَ بْنَ أَبِيِّ الْعَاصِ رَادَرَ خَوَابَ دَيْدَمَ كَهْ بَرَفَرَزَ مَنْبَرَهَا بَرَ آمَدَهَا وَدَيْدَمَ كَهْ در رِیْخَتْ وَقِيَافَهْ مَيْمَونَهَا بَوْدَنَدَ، وَسَپَسَ خَدَایِ تعالیِ این آیه را فرستاد: «وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا

بخواهیم استنباطی کمی ذوقی هم داشته باشیم، تنها قومی که در قرآن کریم تعبیر می‌مون درباره آنها ذکر شده، قوم بنی اسرائیل است؛ آن جا که درباره اصحاب سبت و مسخ آنان می‌فرماید:

﴿وَجَعَلَ مِنْهُمُ الْقَرْدَةَ وَالْخَنَازِيرَ﴾^۱ (مائده:۶۰)

موضوع بعدی، «شجرة ملعونة» است که بلا فاصله ذکر می‌شود و نشان می‌دهد که باید این دو قسمت آیه، با یکدیگر ارتباط داشته باشند. روایات براین نکته تصريح دارند که منظور از شجره ملعونه نیز بنی امیه است.^۲ از سوی دیگر بدون استعانت از روایات و با تفسیر قرآن به قرآن موضوع به شکل دیگری تبیین می‌شود. در بررسی اجمالی به سادگی قابل دریافت است که شجره ملعونه در قرآن کریم به معنای درخت ذکر نشده است. در موردی، تعبیر «شجرة الرّقْوْمِ ... طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُؤُسُ الشَّيَاطِينِ» (صافات: ۶۲-۶۵) ^۳ بیان شده است. اما اگر شجره را به معنای نسل بگیریم که مرحوم علامه طباطبایی (ج: ۱۴۱۷، ج: ۱۳، نیز به همین معنا تصريح دارند. براین اساس، تنها نسل و قومی که در قرآن کریم مورد لعن واقع شده، قوم بنی اسرائیل است که در آیه ۷۸ سوره مائدہ آمده است.^۴

الَّتِي أَرْبَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلتَّأْسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ كَمِنْظُورٍ أَنْ شَجَرَهْ دُودَمَانْ حَكَمْ بَنْ أَبِي العاصِ اسْتَ.

برای مطالعه بیشتر نک: طباطبایی، ۱۴۱۷: ج: ۱۳، ۱۴۹.

۱. «فَلَمْ هُلْ أَتَيْنَكُمْ بِشَرِّ مِنْ ذَلِكَ مَوْبِيَةٍ عَنْ دُودَمَانْ حَكَمْ بَنْ أَبِي العاصِ وَعَنْ دَوْدَاهْ طَبَاطَبَاهْ أَوْلَيْكَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضَلَّ عَنْ سَوَاءِ الشَّبَيلِ»، بگو: آیا شما را به بدتر از [صاحبان] این کیفر در پیشگاه خدا، خبردهم؟ همانان که خدا عنتشان کرده و برآنان خشم گرفته و از آنان بوزینگان و خوکان پدید آورده، و آنان که طاغوت را پرستش کرده‌اند. اینان اند که از نظر منزلت، بدتر، و از راه راست گمراحتند.

۲. قُلْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَقَدْ سَمِلْ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: «وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرْبَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلتَّأْسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ» فَقَالَ إِنِّي رَأَيْتُ اثْنَيْ عَشَرَ رَجُلًا مِنْ أُمَّةِ الصَّلَاةِ يَصْعَدُونَ [منبری] وَيَنْلَوْنَ بَرْدُونَ أَمْتَنِي عَلَى أَذْبَارِهِمُ الْقَهْرَمَرِي فِيهِمْ رَحْلَانَ [مِنْ حَيَّنِ] مِنْ قُرْبِشِ مُحْكَمَلِينَ [تَيِّمٍ وَغَدِيٍّ] وَثَلَاثَةٌ مِنْ بَنِي أَمَّةَ وَسَبْعَةٌ مِنْ وَلْدِ الْحَكَمِ بَنْ أَبِي العاصِ وَسَمِعْتُهُ يَقُولُ إِنَّ بَنِي أَبِي العاصِ إِذَا بَلَغُوا ثَلَاثَيْنَ رَجُلًا جَعَلُوا كِتَابَ اللَّهِ دَخْلًا وَعِنَادَ اللَّهِ حَوْلًا وَمَالَ اللَّهِ دُولًا؛ كَفَتْمَ: از پیامبر ﷺ شنیدم - در حالی که در باره این آیه از آن حضرت سوال شد: «وَمَا جَعَلْنَا الرُّؤْيَا الَّتِي أَرْبَيْنَاكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلتَّأْسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ» حضرت فرمود: «من دوازده نفر از امامان گمراهی را دیدم که از منبرم بالا می‌رفتند و پایین می‌آمدند و اقتنم را به صورت قهقهرا به عقب برمی‌گردانیدند. در میان آنان دو نفر از دو طایفه مختلف قریش یعنی «تیم» و «عدی» و سه نفر از بنی امیه و هفت نفر از فرزندان حکم بن ابی العاص بودند». و نیز از آن حضرت شنیدم که می‌فرمود: «هر گاه فرزندان ابی العاص به سی نفر برسند کتاب خدا را فریب مردم و بندگان خدا را غلام و کنیز و اموال الهی را ثروت اتخاذ می‌کنند» (مجلسی، بی تا: ج: ۵۸، ۱۶۹).

۳. «أَذِلَّكَ حَنِيرٌ لَّا مَمْلُوكٌ لَّمْ شَجَرَةَ الرَّقْوْمِ * إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ * إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَضْلِ الْجَحِيْمِ * طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُؤُسُ الشَّيَاطِينِ»؛ آیا این [نعمت‌های جاویدان بیشتری] مهتر است یا درخت رقّوم؟! ما آن را مایه درد و رنج ظالمان قراردادیم!

آن درختی است که از قعر جهّنم می‌روید! شکوهه آن مانند سرهای شیاطین است!

۴. «لِعْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاؤَدَ وَعِيسَى ابْنِ مَزِيْمَ ذَلِكِ بِمَا عَصَمُوا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ»؛ کافران بنی

حال به اصل موضوع بازگردیم. در تفسیر آیه، روایات به بنی امیه و قرآن به بنی اسرائیل اشاره می‌کند. کمترین مطلبی که از این اشارات برای ما ثابت می‌شود، ارتباط این دو قوم با یکدیگر است به نحوی که در آیات و تفاسیر آن تفاوتی بین این دو گذاشته نمی‌شود. اگر به تعبیر «شجره زقوم» هم دقت کنیم، هیچ استبعادی ندارد که آن را به همین گروه و قوم تفسیر کنیم که رئوس شیاطین اند و آتش زنه جهنم. رویش این درخت در قعر جهنم با توجه به روایتی (طبرسی، ۱۴۰۳: ۸۶، ج ۱)، که درباره منشأ آتش جهنم نقل شده نیز کاملاً توجیه پذیر و مطابق است.^۱

دومین موردی که در قرآن کریم می‌تواند نشانه‌ای بر ارتباط بنی امیه با بنی اسرائیل و یهود دوران پیامبر ﷺ باشد، آیات ابتدایی همین سوره اسراء است (اسراء: ۴ - ۸).^۲

۱. اسرائیل، بر زبان داود و عیسی بن مریم، لع [ونفرین] شدند! این به خاطر آن بود که گناه کردند و تجاوزی نمودند. آ. سمعتم رَسُولَ اللَّهِ يَقُولُ إِنَّ تَائُوتًا مِنْ تَارِيفِهِ أَثْنَا عَشْرَ حَجَلًا سَيِّةً مِنَ الْآخِرِينَ فِي قُفْرَ جَهَنَّمِ فِي تَائُوتٍ مُفْقَلٍ عَلَى ذَلِكَ الْجُبْتِ صَحْرَةً إِذَا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُسْعِرَ تَارَ جَهَنَّمَ - كَشْفُ تَلَكَ الصَّحْرَةِ عَنْ ذَلِكَ الْجُبْتِ فَإِنْتَعَادَتْ جَهَنَّمُ مِنْ وَقْعَهِ ذَلِكَ الْجُبْتِ فَسَلَنَاهُ عَنْهُمْ وَأَنْتَمْ شُهُودُ فَقَالُوا إِنَّا الْأَلْوَانُ فَأَنْتَ أَدْمَنَ اللَّهِيَّ وَفِرْعَوْنُ الْفَرَاعِنَةِ تُمْرُدُ وَالَّذِي حَاجَ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ وَرَجْلَانِ مِنْ تَبَّنِي إِسْرَائِيلَ بَدَلَ كَتَابَهُمْ وَعَيْنَاهُمْ أَمَا أَحْدُهُمَا فَهَهُوَ الْيَهُودُ وَالْأَخْرُونَ نَصَرَ النَّصَارَى وَإِلَيْسَ شَادِشَمْ وَالَّذِي جَأَلَ فِي الْآخِرِينَ وَهُوَ لِلْحُمْسَةِ أَصْحَابُ الصَّرْحِيَّةِ الَّذِينَ تَعَاهَدُوا وَتَعَاقَدُوا عَلَى عَذَّا وَتَكَ يَا أَخْيَ وَالنَّظَاهِرُ عَلَيْكَ بَعْدِي هَذَا وَهَذَا حَتَّى عَدَهُمْ وَسَمَاهُمْ؛ عَلَى فَرِمود: جَزِيكَ مَطْلَبَ چِيزِي نَمِيْ گوییم. شما را به خدا یادآور می‌شوم ای چهار نفر! که منظور حضرت، من و ابودژ و زبیر و مقداد بود من از پیامبر ﷺ شنیدم که می‌فرمود: صندوقی از آتش وجود دارد که در آن دوازده نفرند، شش نفر از اولین و شش نفر از آخرین. [آن صندوق] در چاهی در قعر جهنم در صندوق قفل شده دیگری است. بر در آن چاه صخره‌ای است که هر گاه خداوند بخواهد جهنم را شعله و رونماید آن صخره را از در آن چاه بر می‌دارد و جهنم از شعله و حرارت آن چاه شعله ور می‌شود. علی فرمود: شما شاهد بودید که از پیامبر ﷺ در باره آنان و «اولین» سؤال کردم، فرمود: اما «اولین» عبارت اند از: فرزند آدم که برادرش [هابیل] را کشت، و فرعون فرعون‌ها، و آن کسی که با ابراهیم ﷺ در باره خداوند به مذاعه پرداخت و دو نفر از بنی اسرائیل که کتابشان را تحریف کردند و سنتشان را تغییر دادند، یکی از آنان کسی بود که یهودیان را یهودی نمود و دیگری نصارا را نصرانی کرد. و ابليس ششم آنان است. و اما «آخرین» عبارت اند از: جلال و این پنج نفر اصحاب صحیفه و نوشته و جبت و طاغوتی که بر سر آن باهم عهد بسته اند و بر عداوت با تو - ای برادرم - هم بیمان شده‌اند، و بعد از من بر علیه تو متخد می‌شوند. این و این، که پیامبر ﷺ آنان را برای مان نام برد و برشمرد.

۲. وَقَضَيْنَا إِلَيْيَ إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ تَقْسِيْنَ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنَ وَلَتَعْلَمَنَ عَلَوْا كَبِيرًا * فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْنِكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولَى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خَلَلَ الْدِيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مُعْلَوْعًا * ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْذَدْنَا كُمَّا بِأَمْوَالِ وَتَبَنِينَ وَجَعَلْنَا كُمَّا أَكْتَرَ نَفِيرًا * إِنَّ أَخْسَنَنَا لِأَخْسَنَنَا لِأَنْفَسِكُمْ وَإِنَّ أَشَأْنَا لِأَشَأْنَا لِلْكَلَّاهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيُشَوَّفُوا بُجُوهِكُمْ وَلِيُلْدُخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَاهَكُوهُ أَوْ مَرَّةً وَلَيَتَبَرَّوْا مَا عَلَوْا تَشَبِّرًا * عَسَى رَبُّكُمْ أَنْ يَرَكِمَهُمْ وَإِنْ غَدَّنُمْ عَذَّنَا وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا * وَدَرَ كِتَابَ آسْمَانِ[شان] به فرزندان اسرائیل خبر دادیم که: قطعاً دو بار در زمین فساد خواهید کرد، و قطعاً به سرکشی بسیار بزرگی بخواهید خاست. پس آن گاه که وعده [تحقیق] اخستین آن دو فرا رسد، بدگانی از خود را که سخت نیرومندند بر شما می‌گماریم تامیان خانه‌های تان برای قتل و غارت شما به جست و جو درایند، و این تهدید تحقیق یافتندی است. پس [از چندی] دوباره شما را بر آنان چیره می‌شما و شما را با اموال و پسaran یاری می‌دهیم و [تعداد] نفرات شما را بیشتر می‌گردانیم. اگر نیکی کنید، به خود نیکی کرده‌اید، و اگر بدی کنید، به خود [بد نموده‌اید]. و چون تهدید آخر فرا رسد [بیایند] تا شما را اندوهگین کنند و در معبد[تان] چنان که بار اول داخل شدند [به زور] در آیند و بر هر چه دست یافتند

در این آیات سرنوشت بنی اسرائیل پیش‌بینی شده و کاملاً جای تعجب دارد که هنوز به رغم رویارویی بزرگی که پس از انقلاب اسلامی میان ما و رژیم صهیونیستی جریان دارد، تفسیر و بررسی این آیات مورد توجه جدی قرار نگرفته است.

به هر حال ظاهر آیات یادشده این گونه بیان می‌فرماید که بنی اسرائیل دو بار در زمین فساد کرده و برتری جویی بزرگی از خود نشان خواهند داد. این دو مرتبه فساد، دو مرتبه جزاء به دنبال خود خواهد داشت. در جزای نخست خداوند بندگانی را برآنان مسلط خواهد کرد که دارای قدرت زیادی هستند و خانه به خانه به دنبال آنان خواهند بود. و این وعده‌ای است حتمی. سپس خداوند بنی اسرائیل را از حیث ثروت و تعداد نفرات برآن قوم برتری خواهد داد تا ببیند آنان چگونه رفتار می‌کنند. ظاهراً بنی اسرائیل نمی‌توانند از این فرصت به خوبی استفاده کرده و خود را اصلاح کنند و لذانوبت به جزای دوم می‌رسد. در این دور، آن قوم پیکارجو چنان برآنان سخت می‌گیرند که روی آنان سیاه شده و آثار ترس و بدی در چهره آنان ظاهر و در واقع رسوا می‌شوند. این قوم در این پیکارهمند پیکار نخست وارد مسجد شده و آن را فتح خواهند کرد. مسجد مورد اشاره در این آیات، همان مسجدی است که در صدر سوره از آن به عنوان «المسجد الاقصی» و محل معراج پیامبر اکرم ﷺ، یا به تعبیر دقیق‌تر، مقصد اسراء ایشان، یاد شده که می‌تواند بیت المقدس یا مسجد کوفه باشد.

در ترجمه و تفسیر این آیات و تطبیق آن با تاریخ بنی اسرائیل نکات گوناگونی مطرح شده است. مهم‌ترین مسئله این تفاسیر تبیین و معرفی دو فساد بنی اسرائیل در تاریخ و دو جزای آن است. در معرفی دو فساد این قوم، از آن جا که مجموعه فسادهای آنان در تاریخ بیش از آن است که بتوان آن را منحصر به دو مورد دانست، تفاسیر دچار مشکل جدی‌ای شده‌اند. این قوم تنها در یک بین‌الظواعین هفتاد پیامبر را به شهادت رسانده‌اند،^۱ کتاب خداوند را مطابق

یکسره [آن را] نابود کنند. امید است که پروردگارستان شما را رحمت کند، و [لی] اگر [به گناه] بازگردید [ما نیز به کیفر شما] بازمی‌گردیم، و دوزخ را برای کافران زندان قرار دادیم.

۱. عبدالله بن عمر به محضر امام حسین علی‌الله‌آمد و از آن حضرت خواست با سران گمراه، صلح کند و خود را از جنگ و خون‌ریزی دور نگه دارد. امام حسین علی‌الله‌آمد به او فرمود: «ای ابو عبد الرحمن! آیا توجه نداری که دنیا در نزد خدا به قدری پست است که سر بریده یحیی بن زکریا [به حاطره‌نهی از منکرا] به عنوان هدیه نزد [طاغوت] پلیدی از پلیدهای بنی اسرائیل فرستاده شد؟ آیا نمی‌دانی که بنی اسرائیل در فاصله کوتاه بین طلوع صبح و طلوع آفتاب، هفتاد پیامبر را کشتند، سپس به طور عادی به بازارهای خود رفتند و به خرید و فروش مشغول شدند؛ گویی هیچ کاری انجام نداده‌اند؟ خداوند در عذاب رسانی به آنها شتاب نکرد، بلکه متناسب با آنها مهلت داد؛ سپس آنان را با انتقام سخت در چنبره عذاب دردناک خود افکند، ای ابو عبد الرحمن! از خدا بترس و دست از پاری من برمدار (مجلسی، بی‌تاج: ۴۴۵، ۳۶۵).

در این روایت، ذکر جنایات یهود در ابتدای حرکت سیدالشہداء علی‌الله‌آمد به سمت کوفه و کربلا از لطائف کلام امام است.

نظر خود تحریف کرده‌اند (مائده: ۱۳) ^۱ و... . چگونه می‌توان از میان این همه جنایت‌ریزو درشت دو مورد آن را انتخاب کرد؟ به هر حال و با وجود تمام این اشکالات، دو مورد قتل اشعيای نبی و يحيیای تعمید‌هندۀ، از مواردی است که در این باره مورد توجه بيشتری قرار گرفته است. همچنانی از آن‌جا که هیچ کدام از این فسادها در ظاهر به گستره زمین نبوده است، مفسران ناچار شده‌اند تا منظور از کلمه «ارض» را در آیه شریفه، ارض بيت‌المقدس و فلسطین بدانند.

اما ابهام درباره پاسخ و جزای این دو فساد در تفاصیر بیشتر و در عین حال نتیجه آن برای ما مهم‌تر است. در میان مظلوم‌نمایی‌های این قوم دو مورد حمله بخت‌النصر، پادشاه بابل و حمله رومیان به فرماندهی تیتوس به عنوان این دو جزا مورد توجه قرار گرفته است. در کنار این دو واقعه برخی نیز به داستان هولوکاست در جریان جنگ جهانی دوم به عنوان جزای دوم اشاره کرده‌اند که خوشبختانه امروزه دروغ آن برای همه جهانیان آشکار شده است؛ ضمناً این‌که دکتر نجاح الطائی در تحقیقی ارزشمند به سه قتل عام ادعایی یهود یعنی داستان بخت‌النصر، حمله رومیان و ماجرای بنی قریظه پرداخته و هرسه را با ادله‌ای منتفي دانسته است (الطائی، ۱۴۲۳). در عین حال حتی بر اساس فرض پذیرش این وقایع هردو جزا در گذشته اتفاق افتاده و این آیات شریفه دیگر برای ما کارکرد پیش‌بینانه نخواهد داشت.

اما با وجود تردید در اصل صحت این وقایع در کنار تردید در شایستگی آن برای مصدق آیه شریفه واقع شدن بر فرض صحت وقوع، ابهاماتی نیز درباره این تفسیر وجود دارد. نخستین نکته، موضوع موحد بودن و دیانت حمله‌کنندگان به قوم بنی اسرائیل است که در آیه شریفه از آنان به عنوان «عبداللنا» یاد شده که ظهور در ایمان آنان داشته و با ویژگی‌های هیچ کدام از مصاديق یادشده مطابقت ندارد. نه می‌توان بخت‌النصر را عبد خداوند دانست، نه تیتوس رومی و نه هیتلر و آلمان‌های نازی. مرحوم علامه طباطبائی در تفسیر شریف العین در ذیل این آیه (ج: ۳۰؛ ۱۳) تلاش کرده است استفاده از این واژه را برای غیرمؤمنان نیز در قرآن اثبات نماید؛ اما باید توجه داشت که این استدلال در مقابل ظهور آیه قرار داشته و تا جایی که نیازی به این توجیه نباشد نمی‌توان آیه را بر اساس آن تفسیر کرد.

۱. **﴿فِيمَا تَنْصَبُهُمْ مِنْهَا ثُمَّ وَجَعَلُنَا قُلُوبَهُمْ قَابِيَةً يُحِبُّفُونَ الْكَلِمَةَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَتَسْوَى حَظْلًا مَمَّا ذُكِرُوا بِهِ وَلَا تَنْأَلْ تَطَلُّعًا عَلَى خَائِئَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاغْفِ عَنْهُمْ وَاضْفَخْ إِلَّا اللَّهُ يَحِبُّ الْمُخْسِنِينَ﴾** ولی به خاطر پیمان‌شکنی، آنها را از رحمت خوبیش دور ساختیم و دل‌های آنان را سخت و سنجین نمودیم؛ سخنان [خد] را از موردش تحریف می‌کنند؛ و بخشی از آن‌چه را به آنها گوشزد شده بود، فراموش کردند؛ و هر زمان، از خیانتی [تازه] از آنها آگاه می‌شوی، مگر عده کمی از آنان؛ ولی از آنها درگذر و صرف نظر کن که خداوند نیکوکاران را دوست می‌دارد.

نکته دوم مربوط به یکی بودن قوم مهاجم در هر دو نوبت است که به سادگی از ظاهر آیات قابل برداشت است. قومی که در نوبت دوم وارد مسجد می‌شوند، همانانی هستند که در نوبت نخست نیز مسجد را فتح کرده بودند. این در حالی است که میان بابلیان، رومیان و آلمان‌ها تفاوت بسیار است و نمی‌توان آنان را یک قوم به شمار آورد. حتی اگر رومیان و آلمان‌ها را از یک قوم بدانیم، باز باید در این نگاه، بابلیان را کنار گذاشت. این در حالی است که با توجه به اهمیت داستان حمله بخت النصر، هیچ‌کدام از تفاسیر به چنین موضوعی قائل نشده‌اند. اگر داستان حمله بابلیان را از قوم بنی اسرائیل بگیریم، بخش بزرگی از تاریخ و هویت این قوم از دست رفته است.

اما نکته سوم مربوط به مقطع میانه این دو نوبت است. بر اساس ظاهر آیات، قومی که در حمله نخست بر بنی اسرائیل چیره می‌شود، در میانه دو حمله مقهور آنان واقع خواهد شد و مدت زمانی خواهد گذشت تا بتواند در حمله دوم دوباره بر آنان پیروز شود. این نوع پیش‌بینی به نظر کمی عجیب می‌رسد. تصور شکست از قوم مقهور پس از پیروزی بر آنان، چیزی است که پای هر قوم فاتحی را در جنگ سست می‌کند، به ویژه که این شکست از قوم لجوچ یهود باشد که در قرآن کریم به عنوان قومی معروف شده‌اند که به هیچ عهد و پیمانی پای بند نیستند (نک: مائد: ۱۳).

در مجموع، این نوع اشکالات و ابهامات در تفسیر آیات سبب می‌شود نتوانیم به این وقایع به عنوان مصاديق پیش‌بینی آیه اعتماد کنیم. در تفسیر این آیات روایتی از وجود مقدس امام صادق ع در تفسیر شریف برهان وجود دارد^۱ (بحرانی، ۱۴۱۵: ج ۳، ۵۰۲). در این روایت، وجود

۱. عن عبد الله بن القاسم البطل عن أبي عبد الله ع في قوله تعالى: «وَقَضَيْنَا إِلَى تَبَّى إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لِتَفْسِيدِنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ» قال: قُتِلَ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ ع وَطَغَنَ الْحَسْنَ ع وَلَتَغْنَى عُلُوًّا كَبِيرًا» قال: قُتِلَ الْحَسْنَ ع «فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَئِكُمْ» قَدِ اَذْهَبَ جَاهَ نَصْرَ دَمَ الْحَسْنَينَ ع «بَعْثَتْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أَوْلَى بِأَنْ شَدِيدٌ فَجَاهُوكُمْ خَلَالَ الدِّيَارِ» قَوْمٌ بَيْتَعْهُمُ اللَّهُ قَبْلَ خُرُوجِ الْقَائِمِ ع فَلَا يَدْعُونَ وَتَرَالِ مُحَمَّدٌ أَقْتُلُوهُ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا خُرُوجُ الْقَائِمِ ع «ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ» خُرُوجُ الْحَسْنَينَ ع فِي سَبْعِينَ مِنْ أَصْحَاحِهِ عَلَيْهِمُ الْبَيْضُ الْمَهْبَبُ لِكُلِّ بَيْضَةٍ وَخَهَانَ الْمُؤْدُونَ إِلَى النَّاسِ أَنَّ هَذَا الْحَسْنَينَ قَدْ خَرَجَ خَلَقَ لَا يُشَكَّ الْمُؤْمِنُونَ فِيهِ وَأَنَّهُ لَنْ يَدْجَالَ وَلَا يَتَنَاهَ وَالْحَجَّةُ الْقَائِمُ بَيْنَ أَظْهَرِهِمْ» فَإِذَا اسْتَقَرَتِ الْمُغَرَّفَةُ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ أَتَهُ الْحَسْنَينَ ع جَاءَ الْحُجَّةُ الْمُؤْتَدِ فَيَكُونُ الَّذِي يُعْسِلُهُ وَيُكْفِنُهُ وَيُخْبِطُهُ وَيَلْخَدُهُ فِي مُفْرَتِهِ الْحَسْنَينَ بْنَ عَلِيٍّ ع وَلَا تَلِي الْوَصِيَّ إِلَّا الْوَصِيِّ؛ عبد الله بن قاسم بطل درباره آیه شریفه «وَقَضَيْنَا إِلَى تَبَّى إِسْرَائِيلَ لِتَفْسِيدِنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ ...» از امام صادق ع روایت می‌کند که فرمود: این آیه به کشنیدن علی بن ابی طالب ع و نیزه زدن به حسن ع نظر دارد، و آیه «وَلَتَغْنَى عُلُوًّا كَبِيرًا» حاکی از کشته شدن امام حسین ع است، و آیه «فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَئِكُمْ» حکایت از ریخته شدن خون حسین ع دارد، و آیه «بَعْثَتْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أَوْلَى بِأَنْ شَدِيدٌ فَجَاهُوكُمْ خَلَالَ الدِّيَارِ» بر مردمی دلالت دارد که خداوند پیش از ظهور امام قائم ع می‌فرستد و هیچ کس را که مسئول خونی است در خاندان محمد ع و انگذارند مگر آنکه او را بکشند «وَ كَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا» یعنی ظهور امام قائم ع. و مقصود از آیه شریفه «ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ

قدس امام، دو فساد بنی اسرائیل را شهادت امیرالمؤمنین علیه السلام و ضربتی می‌دانند که ران مبارک امام مجتبی علیه السلام را مجروح ساخت. اما نکته جالب و مهم در این تفسیر این است که «علو کبیر» وصف دو فساد نبوده و خود واقعه‌ای مستقل است. این واقعه مستقل و برتری جویی بزرگ، واقعه عاشورا است. مرحوم علامه طباطبایی در برخورد با این روایت همانند دیگران متعجب می‌شود؛ چرا که این آیات مربوط به سرنوشت بنی اسرائیل است و وقایع ذکر شده همگی در برره صدر اسلام اتفاق افتاده است. ایشان این موضوع را با توجه به قاعده «حدو النعل بالنعل»^۱ (صدقه، ۵۷۶، ج ۲، ۱۳۹۵) این چنین توجیه می‌فرماید که امت اسلام نیز اگر همانند بنی اسرائیل دست به فساد بزند، سرنوشتی مشابه آنان خواهد داشت. اما با در نظر داشتن مطالبی که تا اینجا به عنوان یک فرضیه بیان شد، روایت برای ما کاملاً بامعنایست و قصد فهماندن همان چیزی را دارد که پیش از این مطرح شد. بنی اسرائیل و یهود در صدر اسلام مسؤول وقایع و فجایعی هستند که ذکر آن رفت و از آن‌جا که این وقایع به ظاهر به دست بنی امیه اتفاق افتاده، موضوع وحدت این دو قوم و قبیله نیز موضوعی قابل دفاع می‌نماید.

ادامه این روایت، جزای نخست را در آخرالزمان و به دست زمینه سازان ظهور می‌داند که بر اساس روایات دیگر، همان قوم ایرانی آخرالزمانی هستند. وعده حتمی در آیه، ظهور مبارک امام است که متصل به قیام ایرانیان آخرالزمان خواهد بود. تا این‌جا با همان جزای نخست که در واقع پاسخ هر دو فساد است، آن‌چه ما از نابودی این قوم در ذهن داریم محقق خواهد شد. از این‌رو خطاب آیه تغییر کرده و اینک رو به سوی مسلمانان، آنان را وعده فرزونی در مال و نفرات می‌دهد و با این تحول، زمان آزمایش جدی قوم پیروز فرا می‌رسد. این آزمایش و پیروزی در آن، ظاهراً مؤمنان را وارد مرحله رجعت (گرده) کرده و با رجعت سیدالشهدا علیه السلام و اصحاب بزرگوار آن حضرت، به عنوان پاسخی قاطع برای علو کبیر بنی اسرائیل، باقی‌مانده این قوم که پس از ظهور نیز به حیات و فتنه خود ادامه داده‌اند، نیست و نابود خواهد شد. البته ظاهر آیات نشان می‌دهد آن‌چه نابود خواهد شد فتنه‌انگیزی آنان بوده و افراد قوم باقی خواهند ماند. از این‌رو خداوند حتی درباره این گروه نیز باز احتمال رحمت خویش را منتفی نمی‌داند و در عین حال

عَلَيْهِمْ رجعت امام حسین علیه السلام است با هفتاد تن از یاران و فدار خود که کلاه خودهای زرین بر سردارند از دو سو و به مردم خبر می‌دهند که این حسین علیه السلام است که رجعت کرده و بیرون آمده تا هیچ مؤمنی در باره آن حضرت شک و تردید نکند و بدون تردید، او دجال و شیطان نیست و هنوز حجت بن الحسن علیه السلام میان مردم است، و چون در دل مؤمنان استوار شود که او حسین علیه السلام است اجل امام دوازدهم که حجت است فرارسد، و همان امام حسین علیه السلام خواهد بود که او را غسل می‌دهد و کفن و حنوط می‌کند و به خاکش می‌سپارد، و عهده دار تجهیز چنان‌زه وصی نشود مگر وصی و امام.

۱. اشاره به روایت مشهور نبوی: گُلَّمَا كَانَ فِي الْأَمْمِ السَّالِفَةِ يَكُونُ فِي هَذِهِ الْأَمْمَةِ مِثْلُهُ حَذُو النَّعْلِ بِالنَّعْلَ وَ الْقَدْدَهُ بِالْقَدْدَهُ.

آنان را تهدید می‌کند که اگر به رفتار گذشته خود بازگردند، خداوند نیز با آنان همان خواهد کرد که در زمان ظهور و رجعت اتفاق افتاد.

سرانجام اگرچه از بررسی مجموع آیات، موضوع نامگذاری این گروه به حزب شیطان قابل برداشت است؛ اما در زیارت جامعه کبیره نیز با فرازی رو به رو می‌شویم که در آن به این حقیقت تصریح شده است. زیارت جامعه از معتبرترین زیارات شیعه است که از سوی امام هادی علیه السلام بیان شده و بلندترین معارف و اعتقادات شیعه را درباره امامت و ولایت در خود جای داده است.^۱

جريدة‌های رسانه‌ای و سیاسی

در بعد رسانه‌ای این ارتباط، در گریزی به موضوع هالیوود و سلطه این حزب بر آن، به یکی از محصولات این صنعت در این باره می‌توان اشاره کرد. فیلم سینمایی «الرساله» به کارگردانی مرحوم مصطفی عقاد که در ایران به نام «محمد رسول الله» نمایش داده شد، به ظاهر یکی از پاک‌ترین تولیدات این بنگاه صهیونیستی است که مستقیماً و با دیدی مثبت به موضوع اسلام پرداخته است. این فیلم با هزینه تولید ۱۷ میلیون دلار، علاوه بر ایران در سراسر جهان اسلام و اروپا - پس از یک دوره تحریم از سوی الازهر و سپس صدور مجوز از سوی علمای لبنان و الازهر - با استقبالی فراوان روبه رو شد (یاسینی، ۱۳۹۳: ۳۴) و هنوز هم پس از گذشت بیش از سه دهه با توجه به کیفیت بالا و برخورداری از تکنیکی برتر و همچنین استفاده از هنرپیشه‌های هالیوودی مشهوری چون «آنتونی کوین» و «ایرنه پاپاس»، شاید مهم‌ترین مرجع شناخت مسلمانان از دین خود باشد.

اما آیا به راستی می‌توان باور کرد که هالیوود در این مورد نسبت به اسلام و حزب خداوند نرمش نشان داده و برای معرفی آن دست به چنین تولید پرهزینه‌ای، آن هم در دو نسخه امریکایی و عربی زده است؟ موضوع زمانی جالب‌تر می‌شود که نیاز رژیم صهیونیستی را به بهبود روابط و صلح با کشورهای اسلامی در سال‌های تولید و پخش این فیلم - یعنی حدود

۱. آمَّنْتُ بِكُمْ وَ تَوَلَّيْتُ آخِرَكُمْ بِمَا تَوَلَّتُ بِهِ أَوْلَكُمْ وَ تَرَبَّتُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنْ أَعْدَائِكُمْ وَ مِنَ الْجَبَتِ وَ الطَّاغُوتِ وَ الشَّيَاطِينِ وَ حِزْبِهِمُ الظَّالِمِينَ لَكُمْ وَ الْجَاجِدِينَ لِحَقْكُمْ وَ الْمَارِقِينَ مِنْ وَلَاتِكُمْ وَ الْغَاصِبِينَ لِإِرْثِكُمُ الشَّاكِرِينَ فِي كُمْ الْمُنْخَرِفِينَ عَنْكُمْ وَ مِنْ كُلِّ وَلِيْجَةٍ دُوَّتِكُمْ وَ كُلِّ مُطَاعٍ سَوَّا كُمْ وَ مِنَ الْأَيْمَةِ الَّذِينَ يَذْعُونَ إِلَى اللَّهِ؛ بِهِ شَما ايمان آوردم و آخرتان را بر همان اساس دوست می‌دارم که اولتان را و به سوی خدای عزوجل از دشمنانتان بیزاری جسته‌ام و از جبت و طاغوت، و از شیاطین و حزب‌شان که درباره شما ستم کردند، و حق شما را منکر شدند، و از حوزه ولایتان خارج گشتند، و میراثتان را غصب کردند، و در مقامات شما دستخوش شک و تردید شدند، و از شما منحرف گشتند، همچنین بیزاری جسته‌ام از هر معتمدی غیر شما، و هر فرمانروایی به جز شما، و از پیشوایانی که به دوزخ دعوت می‌کنند (صدقوق، ۱۳۷۸: ج ۲، ۲۷۶).

۱۳۵۶ (م ۱۹۷۸) - در نظر آوریم. آیا این مورد نیز همانند تمامی تحریف‌ها و تاریخ‌سازی‌های پیشین این قوم نیست که این بار با استفاده از ابزار پرقدرتی چون سینما انجام می‌گیرد. تأمل بر محتوا و نحوه ساخت فیلم مؤید همین حقیقت است.

داستان فیلم با بازارگردی هند، همسر ابوسفیان و قاتل حمزه سیدالشهدا - که بیان گر اشرافیت و در عین حال اصالت این خاندان است - آغاز شده و با ایمان آنان در پی درک اشتباهشان در مخالفت با پیامبر اکرم ﷺ به اتمام می‌رسد؛ اشتباهی که تنها از سر حفظ موقعیت و منافع اقتصادی صورت گرفته و مسائل سیاسی و دینی در آن راه نداشته است. انتخاب هنرپیشه‌ها به گونه‌ای است که در حالی که مشرکان و مخالفان پیامبر ﷺ را چهره‌هایی جاہل و احمق تشکیل می‌دهند، اما ابوسفیان از چهره‌ای کاملاً متمایز و رفتاری کاملاً منطقی برخوردار است. این تمایز حتی در دوبله فارسی صدای وی نیز به روشنی رعایت شده است.

نکته جالب در این فیلم این است که در اینجا هیچ سخنی از یهود یا روم نیست و تنها دشمنان پیامبر ﷺ، مشرکان مکه معرفی شده‌اند که اکثراً در جنگ‌ها قلع و قمع شده و از میان آنان فقط ابوسفیان و خانواده‌اش به پیامبر ﷺ ایمان می‌آورند. همچنین از میان جنگ‌های پیامبر اکرم ﷺ تنها دو جنگ ابتدایی بدرو احده به نمایش درآمده و پس از آن داستان فتح مکه اتفاق می‌افتد. ظاهراً انتخاب این دو جنگ برای اساس صورت گرفته که دست یهود آن دوره در آن پنهان تر باقی مانده است. در این فیلم به هیچ روی سخن از جنگ بزرگی مانند احزاب یا اعزام سپاه اسامه برای جنگ با روم نیست.

در بررسی تاریخی و سیاسی جزء‌نگرانه حوادث نیز به رغم جدیت بی‌نظیر این قوم در تحریف تاریخ و از بین بردن ردپای خود در آن، معناداری، هدفمندی و پیوستگی از عاشورا و حوادث صدر اسلام و بلکه از جریان خلقت انسان و دشمنی شیطان با او تا به امروز کاملاً قابل مشاهده است. همه این دشمنی از آن‌جا آغاز شده و یهود و بنی‌امیه و تمام تجلیات تاریخی دیگر این جریان از جمله فراماسونری و صهیونیسم همه متعلق به حزبی هستند که در لسان قرآن کریم «حزب شیطان»^۱ نامیده شده است. اما درباره بنی‌امیه به طور خاص و استمرار دشمنی آن با حزب الله تا دوران معاصر، می‌دانیم که این خاندان اگرچه به ظاهر در سال ۱۳۲ قمری به دست بنی عباس منقرض شد و از بین رفت، اما دست کم در یک منطقه از جهان یعنی آندلس

۱. «اَسْتَخُوذُ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنْشَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ لَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ» (مجادله: ۱۹).

به حیات و حکومت خود ادامه داد. این که چرا حکومت بنی عباس با دشمنی فوق العاده با بنی امیه و با توجه به وقوع حکومت آنان در اروپا که برای حاکمان بنی عباس سرزمین بسیار مهمی بود، در عین حال هیچ اقدام جدی‌ای برای مقابله با بنی امیه در اروپا انجام نمی‌دهد، از موارد عجیب تاریخ است. ادامه حیات بنی امیه - به رغم از دست دادن حکومت در مقطعی از تاریخ - در این سرزمین تا سال ۱۴۹۲ میلادی استمرار می‌یابد. این تاریخ از سویی سال سقوط آندلس و از سویی دیگر سال سفر کریستف کلمب به سرزمین جدید است. با توجه به اسنادی که در این باره به طور متقن وجود دارد (شفیع‌زاده، ۱۳۹۲)، این کاشف یا به تعییر دقیق‌تر اشغال‌گر امریکا یک یهودی بود که در این سفر از راهنمایی جدی برخی مسلمانان ساکن آندلس بهره مند شده بود. براین اساس می‌توان چنین تصویر نمود که بنی امیه همراه با کلمب پس از آندلس بساط خود را در سرزمین‌های تازه اشغال شده امریکا گسترد و سپس با جنگ جهانی دوم که آغاز ابرقدرتی امریکا بود به منطقه راهبردی و آخرالزمانی ما که خاورمیانه می‌خواندش وارد شده باشد. استقرار خاندان اموی حاکم در اردن که خود را هاشمی می‌خوانند، به عنوان نطفه اولیه حکومت‌های وابسته در منطقه مؤیدی براین ادعا است.

نتیجه‌گیری

ارتباط معنادار عاشورا و جریان ظهور، ما را به فرضیه‌ای رهنمون می‌سازد که بر اساس آن بنی امیه، یهود دوران صدر اسلام و صهیونیسم امروز، همه جلوه‌های یک پدیده در طول تاریخ هستند که در قرآن کریم به نام حزب شیطان معرفی شده‌اند. این حزب در مقابله با حزب الله در طول تاریخ به عنوان جریان تبعی باطل در مقابل جریان اصیل حق عمل نموده و حوادث مهم تاریخ را رقم زده است. قله این حوادث ماجراهی عاشورا است که در آخرالزمان و با قیام صاحب الزمان علیه السلام اسرار آن آشکار خواهد شد.

این چنین است که می‌توان دریافت چگونه در اوج ناباوری ما پس از بیداری اسلامی و گسترش پیام انقلاب اسلامی در منطقه، گروه‌هایی شکل گرفت که به وضوح خود را اموی و سفیانی می‌خوانند و با تمامی مظاہر عاشورا به روشنی مقابله می‌کردند و می‌کنند. براین اساس ظاهراً عرصه درگیری امروز در منطقه تا حدی بازآفرینی نوین همان جریان عاشوراست که در حال روشن ساختن تاریخ است.

این جریان به گونه‌ای است که می‌تواند ما را به این باور و امید برساند که انقلاب اسلامی ایران در صورت ادامه جدی مسیر می‌تواند همان قیام آخرالزمانی قوم فارس باشد که مقدمات ظهور را فراهم می‌کند.

منابع

- ابن اثیر، عز الدین (۱۳۷۱ ش)، *الکامل؛ تاریخ بزرگ اسلام و ایران*، ترجمه: ابوالقاسم حالت و عباس خلیلی، تهران، مؤسسه مطبوعاتی علمی.
- ابن طاووس، علی بن موسی (۱۳۷۰ ش)، *الملاحم والفتن فی ظهور العائب المنتظر*، قم، شریف رضی.
- ابن کثیر، أبو الفداء اسماعیل بن عمر دمشقی (۱۴۰۷ ق)، *البداية والنهاية*، بیروت، دار الفکر.
- بحرانی، سید هاشم (۱۴۱۵ ق)، *البرهان فی تفسیر القرآن*، تهران، مؤسسه البعلة.
- سیوطی، جلال الدین (۱۴۰۴ ق)، *الدر المنشور فی تفسیر المائور*، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، چاپ اول.
- شفیع زاده، حمید (۱۳۹۲ ش)، *تاریخ حضور مسلمانان و ایرانیان در قاره امریکا پیش از کریستف کلمب*، قم، مؤلف.
- صدوق، محمد بن علی بابویه (۱۴۰۰ ق)، *الأمالی*، بیروت، مؤسسه الاعلمی للمطبوعات، چاپ پنجم.
- (۱۳۷۸ ش)، *عيون أخبار الرضا*، تهران، انتشارات جهان.
- (۱۳۹۵ ق)، *كمال الدين وتمام النعمة*، تهران، اسلامیه، چاپ دوم.
- (۱۳۶۱ ش)، معانی الأخبار، انتشارات جامعه مدرسین قم.
- الطائی، نجاح عطاء (۱۴۲۳ ق)، *لیال یهودیه، هل ذبح البابلیون والنصاری والمسلمون الیهود*، لندن، دارالهدهی لایحاء التراث.
- طباطبایی، سید محمدحسین (۱۴۱۷ ق)، *المیزان فی تفسیر القرآن*، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
- طبرسی، احمد بن علی (۱۴۰۳ ق)، *الإحتجاج على أهل اللجاج*، مشهد، نشر مرتضی، چاپ اول.
- طووسی، محمد بن حسن (۱۴۱۱ ق)، *الغيبة*، قم، مؤسسه معارف اسلامی، چاپ اول.
- گلپایگانی، سید محمدرضا (۱۳۶۲ ش)، *مجمع المسائل*، قم، مؤسسه دارالقرآن الکریم.
- مجلسی، محمدباقر (بی‌تا)، *بحار الأئمّة*، *الجامعة للدرر*، *أخبار الأئمّة الأطهار*، تهران، انتشارات اسلامیه.
- مطهری نیا، محمود (اسفند ۱۳۸۷ ش)، «از ظهور تا قیامت»، *ماه‌نامه موعد*، سال سیزدهم، ش ۹۷.

- نعمانی، محمد بن ابراهیم (۱۳۹۷ق)، *الغیة*، تهران، نشر صدوق، چاپ اول.
- واحد تحقیق و پژوهش موعود (۱۳۸۵ش)، *چهل حدیث/زحسین تا مهدی* علیهم السلام، تهران، انتشارات موعود عصر.
- یاسینی، سیده راضیه (پاییز ۱۳۹۳ش)، «تحلیل نشانه شناختی فیلم محمد رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم»، *فصلنامه علمی - ترویجی رسانه*، سال ۲۵، ش. ۳، پیاپی ۹۶، تهران، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها.

مرکز تحقیقات کامپیوئر علوم رسانی